

prekidima radi u Zagrebu, gdje 1932. osniva Radnu grupu Zagreb (s V. Antolićem, V. Hećimovićem, Z. Kavurićem, J. Pićmanom, J. Seisselom i B. Teodorovićem), koju uključuje u rad CIAM-a potičući tako formiranje nacionalnih grupa, pa s njom sudjeluje na IV. izložbi »Zemlje« u Zagrebu 1932. Samostalno izlaže na izložbi suvremene arhitekture u Beogradu 1932. te 1933. na izložbama CIAM-a u Parizu i Ateni. Kao višegodišnji suradnik Le Corbusiera i član CIAM-a od 1928. supotpisnik je Atenske povelje na IV. kongresu (1933) u Ateni. God. 1935. Le Corbusier mu povjerava izradu scenarija za Paviljon modernog vremena za svjetsku izložbu u Parizu 1937.

W. je gorljivi pobornik avangardne i funkcionalističke arhitekture, stoga je njegov utjecaj kao teoretičara i graditelja presudan za hrv. modernu arhitekturu. U Zagrebu je 1932–37. radio mnoge projekte, od kojih su realizirane tek dvije obiteljske kuće na Jabukovcu 23 (1933) i u Nazorovoj 29 (1936), a u Beogradu je izveo Dom novinara u Ulici 1. maja 28 (1932–34). Pedesetih je godina izveo vlastiti ljetnikovac u Malome Lošinj. S uspjehom je sudjelovao na mnogobrojnim natjecajima: Sanatorij za TBC kosti i zglobova u Kraljevici (1928–29, s M. Delićem), dvije osnovne škole (Lučac i Grad) u Splitu (I. nagrada, 1928), Klinička i zakladna bolnica na Šalati (I. nagrada, 1930–31) i Židovska bolnica u Zagrebu (III. nagrada, 1931), Sanatorij za TBC na Šupljaj steni na Avali (1931), Đačka menza u Zagrebu (1931), Higijenski zavod u Banjoj Luci (III. nagrada, 1931), Građanska i Obrtna škola na Savskoj cesti u Zagrebu (III. nagrada, 1935). S Radnom grupom Zagreb radio je programske projekte za Palaču radničkih ustanova i Poljoprivredno-šumarski fakultet u Zagrebu (1932). — Godine 1938. W. odlazi u SAD da bi realizirao jugosl. paviljon u Chicagu. Za vrijeme II. svj. r. ostao je u SAD, gdje je radio na programima tehničkih pomoći, a poslije rata bio je referent za stanovanje i planiranje u UN te direktor Odjela za industrijsku obnovu (UNRRA). Tekstove objavljivao u publikacijama i zbornicima UN. Od 1965. dopisni član JAZU.

BIBL.: *Sanatorij za tuberkulozu kostiju i zglobova* (s M. Delićem), Zagreb 1930; *O polemici Strajnić—Bravejčić*, Novo doba, 1931; *O estetici i arhitekturi*, u knjizi: S. Planić, *Problemi suvremene arhitekture*, Zagreb 1932; *Imali smo drugu verziju povelje*, Arhitektura, 1984–85, 189–195.

LIT.: H. Funtak, *Weissmann o arhitekturi*, Novo doba, 1931, 141. — S. Planić, *Problemi suvremene arhitekture*, Zagreb 1932. — V. Potočnjak, *Arhitektura u Hrvatskoj 1888–1938*, Građevinski vjesnik, 1939, 4–5. — S. Planić, *Pedeset godina arhitekture u Hrvatskoj*, Književnik, 1939, 2. — Ernest Weissmann—biografija, Ljetopis JAZU, 1967, 72. — Ž. Čorak, *Arhitektura*, u katalogu: *Kritička retrospektiva »Zemlje«*, Zagreb 1971. — T. Premierl, *Zdravstveni objekti i projekti hrvatske međunarodne arhitekture*, Arhitektura, 1975, 152–153. — *Isti*, *Arhitektonska i društvena avangarda*, ČIP, 1979, 6–7. — Ž. Čorak, *U funkciji znaka*, Zagreb 1981. — T. Premierl, *CIAM i naša međuratna arhitektura*, Arhitektura, 1984–85, 189–195. — R. Nikšić, *Ernest Weissmann 1903–1985*, ČIP, 1985, 8–9. — T. Premierl, *Hrvatska moderna arhitektura između dva rata*, Zagreb 1989. — N. Šegvić, *Haarlemski egzodus Ernesta Weissmanna*, ČIP, 1991, 1–2. — B. Rajaković, *Iz sjećanja na Ernesta Weissmanna*, ibid. — Arhitekti članovi JAZU, T. PI. HAZU, 1991, 437.

WENZLER, Fedor, arhitekt i urbanist (Beograd, 12. IX. 1925). Diplomirao arhitekturu 1952, doktorirao 1959. u Zagrebu (*Kompleksna valorizacija prostora kao polazna osnova planiranja rekreativnih funkcija*), gdje je profesor na Građevinskom fakultetu. Dopisni je član Akademije za istraživanje prostora i zemaljsko planiranje u Hannoveru te Njemačke akademije za urbanizam u Berlinu. Autor je mnogobrojnih prostornih planova (Prostorni plan Hrvatske 1974, sa suradnicima), generalnih urbanističkih planova (Krapina 1960, Zabok 1961), projekata za sportsko-rekreativne centre (Jarun u Zagrebu 1961–87, s M. Wenzler-Halambek). Prve nagrade osvojio je na natjecajima za sportski park u Kumrovcu (1953, sa Z. Franjevićem, V. Ivanovićem), za urbanističko-arhitektonsko rješenje novoga središta Skoplja (1965, s R. Miševićem) te za arhitektonsko-urbanističko rješenje stambenoga kompleksa Pantovčak—Zelengaj u Zagrebu (1987, s B. Krstulovićem, M. Wenzler-Halambek). Izlagao u Zagrebu 1987.

BIBL.: *Raumplanung in der SR Kroatien*, Hannover 1977; *Valorizacija prostora kao temeljna metoda planiranja rekreativnih sadržaja u procesu prostornog planiranja*, Arhitektura, 1982, 180–181; *Raumplanung in Jugoslavien*, Hannover 1984; *Naselje i racionalnije korištenje energije*, Građevinar, 1984, 26; *Osovine razvoja kao instrumenti i ciljevi u prostornom planiranju*, Arhitektura, 1985, 189–195; *Das Wiener Modell* (s grupom autora), Beč 1985; *Rekreacioni i sportski centar Jarun u Zagrebu* (s M. Wenzler-Halambek), Arhitektura, 1987, 200–203; *Spezifische Raum- und Umweltprobleme nach Kriegszerstörungen in Kroatien*, u knjizi: *Raum und Umweltplanung im Wandel*, Kaiserslautern 1994. J. M. M.

WENZLER-HALAMBEK, Mira, pejzažna oblikovateljica (Beograd, 30. IV. 1929). Studij završila u Zagrebu 1953. Posvećuje se oblikovanju

M. WENZLER-HALAMBEK, park Brodarskoga instituta u Zagrebu

parkova te projektiranju rekreacijskih kompleksa i obnove povijesnih parkova. Među mnogobrojnim projektima izdvajaju se: park Brodarskoga instituta u Zagrebu (1953–60), rekreacijski i sportski centar Jarun (1961–70, s F. Wenzlerom), park Zračne luke Zagreb (1971–80), obnova parka na Krešimirovu trgu u Zagrebu (1981–95). Osvojila je prve nagrade na natjecajima za novi park u središtu Skoplja (1962), za projekt rekreacijskoga kompleksa Frankopanska—Cmrok u Zagrebu (1979, s A. Pasinovićem) te za park uz novi stambeni kompleks Pantovčak—Zelengaj u Zagrebu (1987, s F. Wenzlerom, B. Krstulovićem). — Izlagala u Zagrebu 1987.

BIBL.: *Rekreacioni i sportski centar Jarun u Zagrebu* (s F. Wenzlerom), Arhitektura, 1987, 200–203; *Tužanac danas i sutra*, ŽU, 1988, 43–44; *Centar Zajarki Zaprešić*, Zaprešićki godišnjak, 1994. R.

WOOD, Mila (pravo ime **Ludmila Woodsedalek**), kiparica (Budimpešta, 18. IX. 1888 — Zagreb, 18. X. 1968). Diplomirala 1912. na Akademiji u Zagrebu (R. Frangeš-Mihanović i R. Valdec); 1912/13. pohađa Umjetničku školu St. Michele u Parizu, gdje upoznaje A. Rodina. Bila je prof. crtanja u Petrinji (1920–33), Karlovcu, gdje 1934. osniva Katoličku umjetničku radionicu, i u Zagrebu (1938–50). Još tijekom studija izradila reljefe u čitaonici Nacionalne i sveučilišne biblioteke (*Djeca u igri*, 1911/12) te reljefe na zgradama Dječjega doma (Radnički dol) i Dobrotvora (Haulikova ulica) u Zagrebu. Na realističan način, sa zamjetnim utjecajem Rodina i secesije radi uglavnom komornu i sitnu plastiku te medalje i plakete.

Uz mnogobrojne portrete (*Vladimira Jelovšek*, 1910; *Moj sin*, 1927), oblikuje prizore iz svakodnevnog života (*Dijeljenje kruha*, 1942) te djela s biblijskim i pov. motivima (*Leda*, 1938; *Poklonstvo kralja*, 1950–55; *Juda*, 1954–57). Radila je oltare (Božava—Dugi otok, 1960), kipove svetaca (Sv. Valentin i Sv. Ana, Franjevačka crkva u Zagrebu), nadgrobne

spomenike u Zagrebu (Mirogoj: obitelj Pernar, 1942/43; obitelj Torbar, oko 1942; Jagoda Truhelka i Marija Kumičić), Petrinji i Karlovcu te za kapelicu obitelji Stepinac u Krašiću. God. 1929. izvela spomenik *Stjepana Radića* u Petrinji. Najbolje se lik. izražavala u terakoti (*Glava Posavke*, 1928; *Petrinjka*, 1933–38) koju je ponekad bojila (*Šef kuhinje*, 1949). Objavljivala u novinama članke o hrv. umjetnosti i pisala poeziju (zbirka pjesama na njem. jeziku *Lieder*, 1917).

Samostalno izlagala u Beču (1914, s Nastom Rojc) i Zagrebu (1918). Retrospektivne izložbe održane u Zagrebu 1963. i 1990.

BIBL.: *U spomen Ferdi Čusu*, Hrvatski dnevnik, 1939, 1100; *Kod Rodina*, ibid., 1941, 1700.

LIT.: *V. Lunaček*, Izložba hrvatskog Društva umjetnosti, Savremenik, 1913, 7. — *Isti*, Naša kiparica Mila Wood-Bernfest, Katolički svijet (Sarajevo), 1933, 7–8. — *V. Zlamalik*, Memorijal Ive Kerdića, Osijek–Zagreb 1980, str. 75. — *V. Mažuran-Subotić*, Mila Wood (katalog), Zagreb 1990.

WYROUBAL, Zvonimir, restaurator, slikar i numizmatičar (Karlovac, 1. I. 1900 – Zagreb, 26. XII. 1990). Studirao slikarstvo 1916–17. na Akademiji u Zagrebu (B. Čikoš-Sesija), 1922–25. u Beču, Parizu, u Italiji. Po povratku u domovinu nastavnik crtanja, početkom rata osniva restaura-

torsku radionicu u zagrebačkom Muzeju za umjetnost i obrt; 1948–65. restaurator i direktor u Restauratorskom zavodu JAZU. Objavljivao je prikaze o radovima na restauriranju umjetnina i studije s područja pov. umjetnosti; istraživao je poglavito slikarstvo B. Bobića i S. Schöna. Slikao krajolike iz okolice Zagreba i Požege, portrete i mrtve prirode. Izlagao samostalno u Zagrebu (1954), Karlovcu (1954) i Požegi (1982). Sakupio je jednu od najvažnijih zbirki slavonskog i dubrovačkog novca.

BIBL.: *Tehnika i značenje slika Bernarda Bobića*, HK, Zagreb 1952; *Restauracija fresaka u sakristiji zagrebačke katedrale*, Peristil, 1954, 1; *Tehnička analiza Račićevih ulja*, Bulletin JA, 1956, 9–10; *Problematično pripisivanje nekih slika zagrebačkom baroknom slikarstvu Bernardu Bobiću*, Iz starog i novog Zagreba, 1960, 2; *Benkovićeve slike Stare galerije*, Bulletin JA, 1961, 1–2; *Slika »Raspeće« nepoznatog majstora s početka XVI. st. u Maloj Kapeli nadbiskupskog dvora na Kaptolu*, Peristil, 1961, 4; *Poliptih franjevačke crkve u Puli*, Bulletin JA, 1962, 3; *Pictor Seraphin Schön*, ibid., 1963, 3; *Je li Bernardo Bobić slikao slike oltara sv. Ladislava?*, Peristil, 1967–68; 10–11; *Novci Republike Dubrovnik*, Obol, 1980; *Novac bana Pavla Šubića*, ibid., 1983.

LIT.: *M. Peić*, Uz izložbu slika Z. Wyroubala, ČIP, 1954, 4. — *I. Dolenec*, Z. Wyroubal, Obol, 1985. — *E. Geber*, Zvonimir Wyroubal (katalog), Požega 1982. — *N. Premrl*, In memoriam Zvonimir Wyroubal, Vjesti MK, 1991, 1–4.

V. Fo.

M. WOOD, *Šef kuhinje*